

İLKÖĞRETİM 2. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ EDİNME VE GELİŞTİRMEYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

THE OPINIONS OF THE SECOND LEVEL PRIMARY SCHOOL STUDENTS ON ACQUISITION AND DEVELOPMENT OF VISUAL ARTS EDUCATION

Pelin AVŞAR¹

Özet: Araştırmanın amacı ilköğretimde öğrenim gören öğrencilerin, görsel sanatlar eğitimi edinme ve geliştirmeye yönelik görüşlerinin saptanmasıdır. Araştırma Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı iki ilköğretim okulunda 2. kademe yer alan 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiş ve tarama modelinde desteklenmiştir. Veriler her bir sınıf düzeyinden 100'er öğrenci olmak üzere toplam 300 öğrenciye, çoktan seçmeli ve kapalı uçlu toplam 5'er sorudan oluşan bir anket uygulanarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde frekans ve yüzde değerleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre çocuklar; yaratıcılıklarını ve yeteneklerini geliştirmek, yetişkinler ise para kazanmak ve duygularını yansıtmak için sanatla uğraşmaktadırlar. Sanat duyguları yansıtmayı sağladığı için önemlidir ve aileler, çocukları yetişkin olduklarında sanatla uğraşmalarını istemektedirler.

Anahtar Kelimeler: Görsel Sanatlar Eğitimi, Görsel Sanatlar Dersi, İlköğretim, Sanat Eğitimi.

Abstract: The aim of the research is to determine the opinions of the students who attend primary schools about acquisition and the development of visual arts education. The research is carried out in two primary schools of the ministry of national education on 6th, 7th and 8th class students in the second level and figured in scan model. The data is obtained by carrying out a questionnaire made up of multiple choice and close ended 5 questions to 300 students, 100 students from each class level. Frequency and percent values are used in the data analysis. According to the research results, the children deal with the art to develop their creativity and abilities, the adults deal with the art to earn money and to reflect their feelings. The art is important to reflect feelings and the families want their kids to deal with art when they grow up.

Key Words: Visual Arts Education, Visual Arts Course, Primary Education, Art Education

1 Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü Öğretim Üyesi

GİRİŞ

İnsanın duygu ve düşüncelerini ifade ettiği bir araç olan sanat, içinde temel plastik öge ve ilkeler barındırır. Bu ilke ve ögeler sanat eğitimi yoluyla bireylere aktarılır. Sanat eğitimi insanı özgürleştiren, kişinin hem kendisini hem de dış dünyayı tanıyıp, yaratıcılığını geliştiren bir eğitim biçimidir (Karayağmurlar, 1991:368). Sanatın eğitime yönelik boyutu; bireyin genel eğitimi içerisinde kendine özgü yöntem ve ilkeleri olan özel bir alandır. Bireyin duygu ve düşünce izlenimlerini anlatabilme, yetenek ve yaratıcılığını ortaya çıkarma çabalarının tamamıdır (Tuna, 2004:29). Psikolojik olarak anlatılmak istenen duyguların kavramlara dönüştürülmesi ve çeşitli araç-gereçler, biçimler ve renklerle somut olarak ortaya koyulmasıdır. Bireylerin düşünce ve izlenimlerini ön plana çıkaran ve kendilerini ifade etme olanağı sağlayan çok yönlü bir anlatım aracıdır.

Sanat eğitimi olarak adlandırılan eğitim biçimi ise toplumun her düzeyinde, gerek eğitim dünyasında gerekse günlük yaşamda ihtiyaç duyulan, sanat ve eğitim etkinliklerinin bütünüdür (Erbil, 1990:152-153). Bireylerdeki düşünce yapısının, sanatın çok yönlü düşünme yapısı ile birlikte şekillenmesi, yaratıcılıkla biçim kazanması ve hayatın içerisinde bir parçaya dönüştürülmesidir. Dolayısıyla sanat eğitimi edinen bireylerin; kendi yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak belirli sanatsal davranış biçimleri kazanmaları kaçınılmazdır. Uçan'a göre (2002:3) sanat eğitimi; insanlara kendi yaşantıları yoluyla davranış biçimlerini amaçlı ve yöntemli olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme imkânı vermektedir. Sanat eğitimi; insanın çalışma alanı itibarıyla tüm bilim dalları ile ilişkili olduğu gibi,

bu alan kalkınmasını sağlamış ülkelerde bilim eğitimiyle aynı paralelde gelişme göstermektedir (Tepecik, 2003:164).

Sanat yaşamdan ayrı bir varlık değil, yaşamın bir parçasıdır (McFee, 1954:79). Bireylerin yaşam biçimlerini şekillendiren, tercihlerini belirlemede etkili olan, çevreye ve olaylara bakış açısını değiştiren ve mantıksal farklılıklar yaratan bir unsurdur. Yaşam için sanat eğitiminin temelinde, insanların kendilerini ifade edebilmelerinin yanı sıra başkalarını da anlayabilmeleri hedeflenmektedir. Var olan sanat eğitimi programlarıyla hem kişisel hem de sosyal olarak gelişim söz konusudur (Anderson, 2003:59).

Günümüzdeki çağdaş sanat eğitimi ile sanatsal etkinliklerin ve yaratıcılığın doğasının tanınması ve benimsenmesi, bu etkinliklerdeki düşünce ve hareket özgürlüğü ile ilgili olasılıkların öğrenilmesi, duyuşsal, duygusal, bilgisel ve entelektüel etkinliklere bağlı sanatsal becerilerin kazanılması, görme, ayırmsama konusunda fark sağlanması, sanat yapıtlarının değerlendirilmesine ilişkin sanat tarihi, estetik, sanat eleştirisi gibi alanlarda yeterli donanımı sağlayacak bilginin edinilmesi, araştıran, inceleyen, sorgulayan, özgür düşünceli, katılımcı, sorumluluk sahibi ve üretken bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır (Artut, 2002:106). Bu anlamda ilköğretim okullarının öğretim programlarında yer alan, bireylerin amaçlanan nitelikler doğrultusunda yetiştirilmesi ve temel bilgilerle becerilerin edindirilmesine yönelik planlı ve sistemli ilk adımların atıldığı ders ise görsel sanatlar dersleridir.

Görsel Sanatlar dersinin temeli, bakmak ve görmek arasındaki farkı ayırt etmek anlamına gelen yaratıcı görmeyi geliştirebilmektir. Görsel

Sanatlar dersi, tüm bireylerin asgari düzeyde olsa bile, sahip olması istenen yaratıcı görme, insanları çocukluktan başlayan sanat eğitimi ile belirli uyarıcılara karşı dikkati harekete geçirir (Atalayer, 1994:2). İnsanlardaki fark etme yetisini geliştirdiği gibi, çevreye duyarlılığı artırır. Dolayısıyla yaratıcı görmenin geliştirilmesi, ortaya koyulan sanatsal ürünlerin niteliğinde önemli bir faktör olan yaratıcılığı geliştirir. Hickman'a göre ise (2004:16) yaratıcılığın, sanat eğitimi ile kazanılması kaçınılmazdır. Güzel sanatlar eğitimi alan kişiler tüm sanat alanlarının birbirleriyle etkileşimi sonucu ilgi alanları doğrultusunda değişik algılamalara ve dünya görüşüne sahip olurlar. Sanat sayesinde farklı öğrenmelere fırsat bulan kişiler bu yolla kendilerini de tanıyabilirler. Sanat kişilerin hissettiklerini simgesel olarak ifade etmelerinde de en önemli yardımcıdır. Bireylerin katılımı ile sanat; düşünme, duygu ve hislerin yeni bir dil ile geliştirilip, keşfedilip anlamlandırılması olduğu kadar, görmenin yanı sıra kültürel mirasın da deneyimlerle birleşip yeni kuşaklara aktarılmasında önemli bir etkidir (Sherman, 2006:43).

Sanat eğitimi edinme etkinliklerinin amaçlarının başında "sanatın evrensel dilini kullanabilme" önemli bir yer alır. İnsanın kendisini dışı vurumu sanatsal düşünce yoluyla olabileceği gibi, ancak bu yolla kazanılan deneyimler, kişinin kendini anlatabilmesinde önemli bir araç olabilir ve kişiyi özgünleştirmeye başlayabilir. Özgün anlatım çabası ise beraberinde, özgün düşünmenin temelini oluşturan eleştirel düşünmeyi ve sentez-yorum yapabilmeyi getirir. Dolayısıyla bu yönüyle düşünüldüğünde sanat eğitimi, toplumun tüm bireylerini hedef alması gereken bir eğitim çeşididir. Sanat eğitiminin sadece yaratıcılığı ortaya çıkartmakla kalmaması, aynı zamanda bireylerin

ruhsal yönlerinin de doyurulması açısından bakıldığında, genel eğitim bütününe ayrılmaz bir parçası olması gerektiği açıkça görülmektedir (Mercin, 2007:18-19).

Gençaydın'a göre (1990:44) sanat eğitimi yalnızca yetenekli bireylerin eğitimi için bir lüks değil, herkes için gerekli olan bir kişilik eğitimidir. Sanat eğitiminden amaçlanan, sanatçı yetiştirmeye yönelik eğitim değil, bireyin sanat yoluyla eğitimi, yani bireyin estetik eğitimidir. Bu etkinlik biçimi, insanların yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmalarına yardımcı olabilecek koşulları hazırlamakta ve bireyin sağlıklı bir kişilik kazanmasını sağlamaktadır. Sürekli kendini geliştirmek, yaşamla arasında denge kurmak ve ayakta kalabilmek için mücadele eden insan açısından önemli olan yaşamın anlamını ortaya çıkarmaktır (Çetin, 2002:206). Mercin ve Alakuş'un (2007:18-19) genel eğitim bütünlüğü içerisinde, sanat eğitiminin gerekliliğini sorguladıkları araştırmanın sonucunda da, sanat eğitiminin hem birey hem de toplum açısından vazgeçilmez ve yaşam boyu elde edinilmesi gereken bir eğitim alanı olduğu vurgulanmıştır.

Sanat eğitimi, toplumun kültürel yapısındaki bilinçlendirmeyi artırmak için sistemli olarak ele alınması gereken, yeteneklerin erken keşfinin önemli rol oynadığı, gerektiğinde özel imkânlar sağlanmasını öngören, yetenek ve gereksinimlere yanıt verebilecek nitelikte, algılama ağırlığına göre çeşitli öğretim yöntemlerinin geliştirilmesini gerektiren bir alandır (Avşar Ve Soğancı, 2010:349).

Yaşam boyunca iç ve dış dünyanın birleştiği alan olan sanat ile insanın kendi içindeki ve dışındaki kaynakları kullanabilir duruma getirmesini sağlama yaklaşımı sanat eğitiminin gerekliliğini ifade eder. Bu bakımdan sanat eğitiminin gerekliliğinin

hem eğitmenler hem de eğiticiler tarafından en iyi şekilde değerlendirilmesi ve topluma anlatılması son derece önemlidir. Bu açıdan bakıldığında fizik, dil ve matematik gibi sanat da dünyayı eğitimsel olarak anlamaya, yorumlamaya ve gözlemlemeye yardım ettiği için öğretilir (Hurwitz Ve Day, 2001:28). Sanat eğitimi almayan çocuklar dengeli ve sağlıklı bir eğitimden yoksun kalırlar. Ancak Russell'a göre (2001:28) eğitimin itici gücünün etkisi, her çocuğun sahip olduğu yürüme ve konuşma çabalarındaki gibi içten gelen öğrenme isteğiyle bağlantılıdır. Hangi koşul ve kalitede olursa olsun, yeterince öğrenme veya uygulama isteği olmadan bir takım etkinliklere katılan bireylerin hedeflenen nitelikte yetiştirilebilmesi güçtür. İnsanların kendi dünyalarına anlam katabilmeleri ve yaratıcı güçlerini ortaya çıkarılabilmeleri, herhangi bir şeyi ne ölçüde istedikleri ile de ilişkilidir. Genellikle küçük yaşlardan itibaren ortaya çıkan ilgi alanları ve yönelimler ise bireylerin ileri yaşlarda yapacakları tercihlerde önemli bir göstergedir.

Çocukların sanatsal etkinliklere yönelik tutumlarını etkileyen faktörler; yaş, zeka, motivasyon, daha önceki deneyimler gibi fiziksel ve psikolojik bireysel farklılıklar ve aile, okul, öğretmen, akran grupları, sosyoekonomik ve kültürel durumlar gibi çevresel etkiler olarak iç ve dış faktörler biçiminde iki grupta toplanabilir (Oğuz, 2010:3003-3007). Çocukların küçük yaşlardan itibaren sanatsal gelişimleri desteklenmeli ve sanatı yaşam evrenlerinin bir parçası olarak görmeleri sağlanmalıdır. Çocuklara yanlış tavır ve eleştirilerde bulunulmamalı ve bu alanda yetişmiş bireyler rehberliğinde yaratıcı düşünme eğitimi verilerek motive edilmelidir. Örgün eğitimin yanı sıra, çocukların özgürce ve istedikleri zamanlarda çalışabilecekleri sanat

eğitimi merkezleri kurulmalı ve bu kurumlarda da profesyonel sanat eğitimcileri görevlendirmelidir.

Toplumdaki bütün vatandaşların sahip olmaları gereken asgari ve ortak temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı en önemli örgün eğitim aşaması ilköğretimdir (Çubukçu ve Gültekin, 2006:155). İlköğretimin temel amacı, erken çocukluk döneminden başlayarak etkili bir rehberlik ve danışmanlık hizmeti ile çocukları ilgi, yetenek, gelişim ve öğrenme yetileri doğrultusundan bir üst öğretim kurumuna hazırlayabilmektir (İlhan, 2004:161). Bu dönemde edinilen her türlü bilgi ve deneyim, bireyin gelecekteki yaşantısını yönlendirmede kuvvetli bir etkidir. Baloğlu'na göre (2001:25-26) insan yaşamındaki en önemli sosyalleşme yeri sınıf ortamıdır. Bu yönüyle sınıf, okulun üretim birimi olup, davranış değiştirme işleminin gerçekleştiği özel bir çevredir. İlköğretim aşamasında sanatsal alanlardaki temel bilgileri iyi almış çocuklar çevresini iyi algılayıp, bakmakla görmek arasındaki farklı algılar ve duymanın sadece işitme olmadığını farkına varırlar (Dikici, 2001:4).

İlköğretimdeki öğrencilerin eğitim ortamındaki gelişimlerinde ve etkili öğrenmelerinde en temel ilkelere birisi ise öğretmenlerin, öğrencilerin, okul yöneticilerinin ve ailelerin bu süreçte hep birlikte yer almalarıdır (Akkök, 2004:257). Hangi bir alanda aile, yakın çevre ve öğretmenler tarafından desteklenen çocukların; o alanla ilgilenmeye istekli olacağı gibi, sanat eğitimi edinmeye yöneltildiğinde de bu alanda daha ilgili ve istekli olmaları kaçınılmazdır.

Watts'a göre (2005:244-245) son yıllarda, resim derslerinin programlardaki haftalık ders saati sayısı ve diğer derslere oranla önemi azalmıştır. Bunun sebebi ise öğretmenlerin, ailelerin ve öğrencilerin,

daha çok sınavlardaki sorulara konu olan temel derslerdeki başarıyı artırmaya ağırlık vermeleri ve test tekniklerine yönelmiş olmalarıdır. Bu nedenle de sınavlara daha uzak olan yaşı küçük öğrencilerin, yaşı büyük olan öğrencilere oranla resim derslerine daha meraklı ve istekli oldukları görülmekle birlikte, genel olarak öğrencilerin yetişkin olduklarında sanatla uğraşmayı çok uzak bir ihtimal olarak düşünmeleri araştırmasının bulguları arasındadır.

AMAÇ

Bu araştırmada, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 2 ilköğretim okulunda ikinci kademe de yer alan 6., 7. ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin görsel sanatlar eğitimi edinme ve geliştirmeye yönelik görüşlerinin saptanması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma tarama modelindedir. Tarama modeli geçmişte ya da su anda var olan, mevcut durumu betimlemeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2000:77). Bu araştırmada da konu ile ilgili kaynaklar taranmış ve araştırmalar incelenmiştir. Öğrenci görüşleriyle belirlenen durum, araştırma anketiyle toplanan bilgilere dayanılarak yorumlanmıştır.

ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubunu Antalya ilinde bulunan ve rastgele seçilen, Milli

Eğitim Bakanlığı'na bağlı 2 iki ayrı ilköğretim okulunun 2. kademesinde (6., 7. ve 8. sınıflarda) öğrenim gören, her sınıf düzeyinden 100'er öğrenci olmak üzere toplam 300 öğrenci oluşturulmuştur. Araştırma 2011-2012 öğretim yılının bahar döneminde gerçekleştirilmiştir.

VERİ TOPLAMA ARACI

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Watts'ın (2005) "ilkokul öğrencilerinin ve öğretmenlerinin sanat ve tasarım dersine karşı tutumları" ölçeği kullanılmıştır. Ölçek maddeleri Türkçeye uyarlanmış; dil, amaca uygunluk ve anlaşılabilirlik bakımından üç uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşleri çerçevesinde ölçeğe son hali verilmiştir. Buna göre ölçek 5 soru ve bu sorulara ilişkin çoktan seçmeli ve kapalı uçlu yanıt seçeneklerinden oluşmaktadır. Anketlerin doldurulmasına ilişkin yapılan açıklamalar sırasında öğrencilerden, emin olmadıkları sorulara "fikrim yok" yanıtının verilmesi istenmiştir.

VERİLERİN ANALİZİ

Verilerin analizinde her bir soruya verilen yanıtların dökümü yapılmış ve araştırma bulgularını yorumlamak amacıyla elde edilen veriler sayısallaştırılmıştır. Verilerin sayısal analizinde frekans (f) ve yüzde (%) değerleri kullanılmış, veriler tablolastırılarak incelenmiş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

BULGULAR

Araştırma veri toplama aracında ilk olarak öğrencilerin "Çocuklar niçin sanatla uğraşır?" sorusunu cevaplandırmaları istenmiştir. Öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlar ve frekans dağılımları Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çocukların Sanatla Uğraşma Nedeni Konusundaki Görüşler

Çocukların Sanatla Uğraşma Nedeni Konusundaki Görüşler	6.Sınıflar	7.Sınıflar	8.Sınıflar	Toplam	
	F	f	f	f	%
1. Eğlenceli olduğu için	10	20	11	41	13.6
2. Bireysel gelişimleri için	4	3	9	16	5.3
3. İletişim kurmak için	2	1	-	3	1
4. Duygularını yansıtmak için	18	14	8	40	13.3
5. Estetik kaygılar taşıdıkları için	-	2	-	2	0.6
6. Yeteneklerini göstermek için	10	18	19	47	15.6
7. Yaratıcılıklarını geliştirmek için	52	39	49	140	46.6
8. Rahatlamak için	3	1	3	7	2.3
9. Fikrim yok	1	2	1	4	1.3
Toplam Öğrenci Sayısı	100	100	100	300	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi, çocukların sanatla uğraşma sebebi konusunda kendisi ile görüşülen öğrencilerden 6. sınıftaki 10 öğrenci, 7. sınıftaki 20 öğrenci ve 8. sınıftaki 11 öğrenci olmak üzere toplam 41 öğrenci “Eğlenceli olduğu için”, 6. sınıftaki 4 öğrenci, 7. sınıftaki 23 öğrenci ve 8. sınıftaki 9 öğrenci olmak üzere toplam 16 öğrenci “Bireysel gelişimleri için”, 6. sınıftaki 2 öğrenci ve 7. sınıftaki 1 öğrenci olmak üzere toplam 3 öğrenci “İletişim kurmak için”, 6. sınıftaki 18 öğrenci, 7. sınıftaki 14 öğrenci ve 8. sınıftaki 8 öğrenci olmak üzere toplam 40 öğrenci “Duygularını yansıtmak için”, 7. sınıftaki 2 öğrenci “Estetik kaygılar taşıdıkları için”, 6. sınıftaki 10 öğrenci, 7. sınıftaki 18 öğrenci ve 8. sınıftaki 19

öğrenci olmak üzere toplam 47 öğrenci “Yeteneklerini göstermek için”, 6. sınıftaki 52 öğrenci, 7. sınıftaki 39 öğrenci ve 8. sınıftaki 49 öğrenci olmak üzere toplam 140 öğrenci “Yaratıcılıklarını geliştirmek için”, 6. sınıftaki 3 öğrenci, 7. sınıftaki 1 öğrenci ve 8. sınıftaki 3 öğrenci olmak üzere toplam 7 öğrenci “Rahatlamak için” ve 6. sınıftaki 1 öğrenci, 7. sınıftaki 2 öğrenci ve 8. sınıftaki 1 öğrenci olmak üzere toplam 4 öğrenci “Fikrim yok” biçiminde görüş bildirmiştir.

Araştırma veri toplama aracında ikinci olarak öğrencilerin “Yetişkinler niçin sanatla uğraşır?” sorusunu cevaplandırmaları istenmiştir. Öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlar ve frekans dağılımları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin “Yetişkinler Niçin Sanatla Uğraşır?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Frekans Dağılımları ve Yüzdeleri

Yetişkinlerin Sanatla Uğraşma Nedeni Konusundaki Görüşler	6.Sınıflar	7.Sınıflar	8.Sınıflar	Toplam	
	f	f	F	f	%
1. Para kazanmak için	19	13	20	52	17.3
2. Eğlenceli olduğu için	1	3	2	6	2
3. Bireysel gelişimleri için	3	4	3	10	3.3
4. Ün kazanmak için	8	7	4	19	6.3
5. Toplumunu bilinçlendirmek için	8	21	20	49	16.3
6. İletişim kurmak için	2	1	-	3	1
7. Duygularını yansıtmak için	24	12	15	51	17
8. Estetik kaygılar taşıdıkları için	-	2	1	3	1
9. Yeteneklerini göstermek için	6	11	8	25	8.3
10. Yaratıcılıklarını geliştirmek için	15	10	13	38	12.6
11. Rahatlamak için	5	6	6	17	5.6
12. Fikrim yok	9	10	8	27	9
Toplam Öğrenci Sayısı	100	100	100	300	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi, yetişkinlerin sanatla uğraşma sebebi konusunda kendisi ile görüşülen öğrencilerden 6. sınıftaki 19 öğrenci, 7. sınıftaki 13 öğrenci ve 8. sınıftaki 20 öğrenci olmak üzere toplam 52 öğrenci “Para kazanmak için”, 6. sınıftaki 1 öğrenci, 7. sınıftaki 3 öğrenci ve 8. sınıftaki 2 öğrenci olmak üzere toplam 6 öğrenci “Eğlenceli olduğu için”, 6. sınıftaki 3 öğrenci, 7. sınıftaki 4 öğrenci, 8. sınıftaki 3 öğrenci olmak üzere toplam 10 öğrenci “Bireysel gelişimleri için”, 6. sınıftaki 8 öğrenci, 7. sınıftaki 7 öğrenci ve 8. sınıftaki 4 öğrenci olmak üzere toplam 19 öğrenci “Ün kazanmak için”, 6. sınıftaki 8 öğrenci, 7. sınıftaki 21 öğrenci, 8. sınıftaki 20 öğrenci olmak üzere toplam 49 öğrenci “Toplumunu bilinçlendirmek için”, 6. sınıftaki 2 öğrenci ve 7. sınıftaki 1 öğrenci olmak üzere toplam 3 öğrenci “İletişim kurmak için”, 6. sınıftaki 24

öğrenci, 7. sınıftaki 12 öğrenci ve 8. sınıftaki 15 öğrenci olmak üzere toplam 51 öğrenci “Duygularını yansıtmak için”, 7. sınıftaki 2 öğrenci ve 8. sınıftaki 1 öğrenci olmak üzere toplam 3 öğrenci “Estetik kaygılar taşıdıkları için” ve 6. sınıftaki 6 öğrenci, 7. sınıftaki 11 öğrenci ve 8. sınıftaki 8 öğrenci olmak üzere toplam 25 öğrenci “Yeteneklerini göstermek için”, 6. sınıftaki 15 öğrenci, 7. sınıftaki 1 öğrenci ve 8. sınıftaki 13 öğrenci olmak üzere toplam 38 öğrenci “Yaratıcılıklarını geliştirmek için”, 6. sınıftaki 5 öğrenci, 7. sınıftaki 6 öğrenci ve 8. sınıftaki 6 öğrenci olmak üzere toplam 17 öğrenci “Duygularını yansıtmak için” ve 6. sınıftaki 9 öğrenci, 7. sınıftaki 10 öğrenci ve 8. sınıftaki 8 öğrenci olmak üzere toplam 27 öğrenci “Duygularını yansıtmak için” biçiminde görüş bildirmiştir.

Araştırma veri toplama aracında üçüncü olarak öğrencilerin “Sanat niçin önemlidir?” sorusunu cevaplandırmaları istenmiştir. Öğrencilerin bu

soruya verdikleri yanıtlar ve frekans dağılımları Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin “Sanat Niçin Önemlidir?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Frekans Dağılımları ve Yüzdeleri

Sanatın Önemi Konusundaki Görüşler	6.Sınıflar	7.Sınıflar	8.Sınıflar	Toplam	
	f	f	f	f	%
1. İletişim kurmayı sağladığı için	4	9	6	14	4.6
2. Bireysel gelişim sağladığı için	14	18	17	49	16.3
3.Estetik kaygılar taşımaya sebep olduğu için	-	5	4	9	3
4. Eğlence verdiği için	8	17	6	31	10.3
5. Maddi kazanç sağladığı için	2	5	5	12	4
6. Duyguları yansıtmayı sağladığı için	52	30	43	125	41.6
7. Rahatlattığı için	7	6	15	28	9.3
8. Fikrim yok	13	10	4	27	9
Toplam Öğrenci Sayısı	100	100	100	300	100

Tablo 3’te görüldüğü gibi, sanatın önemi konusunda kendisi ile görüşülen öğrencilerden 6. sınıftaki 4 öğrenci, 7. sınıftaki 9 öğrenci ve 8. sınıftaki 6 öğrenci olmak üzere toplam 14 öğrenci “İletişim kurmayı sağladığı için”, 6. sınıftaki 14 öğrenci, 7. sınıftaki 18 öğrenci ve 8. sınıftaki 17 öğrenci olmak üzere toplam 49 öğrenci “Bireysel gelişim sağladığı için”, 7. sınıftaki 5 öğrenci ve 8. sınıftaki 4 öğrenci olmak üzere toplam 9 öğrenci “Estetik kaygılar taşımaya sebep olduğu için”, 6. sınıftaki 8 öğrenci, 7. sınıftaki 17 öğrenci ve **8. sınıftaki 6 öğrenci olmak üzere toplam 31 öğrenci** “Eğlence verdiği için”, 6. sınıftaki 2 öğrenci, 7. sınıftaki 5 öğrenci, 8. sınıftaki 5 öğrenci olmak üzere toplam 12 öğrenci “Maddi kazanç sağladığı için”,

6. sınıftaki 52 öğrenci, 7. sınıftaki 30 öğrenci ve 8. sınıftaki 43 öğrenci olmak üzere toplam 125 öğrenci “Duyguları yansıtmayı sağladığı için”, 6. sınıftaki 7 öğrenci, 7. sınıftaki 6 öğrenci ve 8. sınıftaki 15 öğrenci olmak üzere toplam 28 öğrenci “Rahatlattığı için” ve 6. sınıftaki 13 öğrenci, 7. sınıftaki 6 öğrenci ve 8. sınıftaki 4 öğrenci olmak üzere toplam 27 öğrenci “Fikrim yok” biçiminde görüş bildirmiştir.

Araştırma veri toplama aracında dördüncü olarak öğrencilerin “Yetişkin olduğunuzda sanatla uğraşmayı düşünür müsünüz?” sorusunu cevaplandırmaları istenmiştir. Öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlar ve frekans dağılımları Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin “Yetişkin Olduğunuzda Sanatla Uğraşmayı Düşünür Müsünüz?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Frekans Dağılımları ve Yüzdeleri

Yetişkinlikte Sanatla Uğraşma Konusundaki Görüşler	6.Sınıflar	7.Sınıflar	8.Sınıflar	Toplam	
	f	f	f	f	%
1. Evet (Eğlenceli ve ilginç olur).	8	16	21	45	15
2. Evet (Kariyerim ve kişisel gelişimim için gerekli).	18	11	9	38	12.6
3. Evet (Yeni fikirlerime ilham kaynağı olur).	26	20	29	75	25
4. Belki.	20	24	18	62	20.6
5. İsterim ama beceremiyorum.	10	10	11	31	10.3
6. Hayır (Farklı ilgi alanlarına sahibim).	12	18	7	37	12.3
7. Hayır (İlgilenmiyorum).	6	1	5	12	4
Toplam Öğrenci Sayısı	100	100	100	300	100

Tablo 4’de görüldüğü gibi, yetişkin olduklarında sanatla uğraşmayı düşünmeleri konusunda kendisi ile görüşülen öğrencilerden 6. sınıftaki 8 öğrenci, 7. sınıftaki 16 öğrenci ve 8. sınıftaki 21 öğrenci olmak üzere toplam 45 öğrenci “Evet. (Eğlenceli ve ilginç olur.)”, 6. sınıftaki 18 öğrenci, 7. sınıftaki 11 öğrenci ve 8. sınıftaki 9 öğrenci olmak üzere toplam 38 öğrenci “Evet (Kariyerim

ve kişisel gelişimim için gerekli.)”, 6. sınıftaki 26 öğrenci, 7. sınıftaki 20 öğrenci ve 8. sınıftaki 29 öğrenci olmak üzere toplam 75 öğrenci “Evet (Yeni fikirlerime ilham kaynağı olur.)”, 6. sınıftaki 20 öğrenci, 7. sınıftaki 24 öğrenci ve 8. sınıftaki 18 öğrenci olmak üzere toplam 62 öğrenci “Belki”,

6. sınıftaki 10 öğrenci, 7. sınıftaki 10 öğrenci ve 8. sınıftaki 11 öğrenci olmak üzere toplam 31 öğrenci “İsterim ama beceremiyorum”, 6. sınıftaki 12 öğrenci, 7. sınıftaki 18 öğrenci ve 8. sınıftaki 7 öğrenci olmak üzere toplam 37 öğrenci “Hayır (Farklı ilgi alanlarına sahibim).” ve 6. sınıftaki 6 öğrenci, 7. sınıftaki 1 öğrenci ve 8. sınıftaki 5 öğrenci olmak üzere toplam 12 öğrenci “Hayır (İlgilenmiyorum).” biçiminde görüş bildirmiştir.

Araştırma veri toplama aracında beşinci olarak öğrencilerin “Sizce aileniz, yetişkin olduğunuzda sanatla uğraşmanızı ister mi?” sorusunu cevaplandırmaları istenmiştir. Öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlar ve frekans dağılımları Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin “Sizce Aileniz, Yetişkin Olduğunuzda Sanatla Uğraşmanızı İster Mi?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Frekans Dağılımları ve Yüzdeleri

Ailelerinin Sanatla Uğraşmalarına Bakışları Konusundaki Görüşler	6.Sınıflar	7.Sınıflar	8.Sınıflar	Toplam	
	f	f	f	f	%
1. Evet (İster).	59	60	54	173	57.6
2. Belki.	32	34	40	106	35.3
3. Hayır (İstemez).	9	6	6	21	7
Toplam Öğrenci Sayısı	100	100	100	300	100

Tablo 5’te görüldüğü gibi, ailelerinin, yetişkin olduklarında sanatla uğraşmalarını istemeleri düşüncesi konusunda kendisi ile görüşülen öğrencilerden 6. sınıftaki 59 öğrenci, 7. sınıftaki 60 öğrenci ve 8. sınıftaki 54 öğrenci olmak üzere toplam 173 öğrenci “Evet (İster)”, 6. sınıftaki 32 öğrenci, 7. sınıftaki 34 öğrenci ve 8. sınıftaki 40 öğrenci olmak üzere toplam 106 öğrenci “Belki” ve 6. sınıftaki 9 öğrenci, 7. sınıftaki 6 öğrenci ve 8. sınıftaki 6 öğrenci olmak üzere toplam 21 öğrenci “Hayır (İstemez)” biçiminde görüş bildirmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma verilerinden elde edilen bulgulara göre ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin çoğunluğunun görüşüne göre çocuklar, yaratıcılıklarını geliştirmek için sanatla uğraşmaktadırlar. Bunun yanı sıra çocuklar yeteneklerini göstermek ve eğlenceli olması sebepleriyle de sanatla uğraşmaktadırlar.

Öğrencilerin çoğunluğunun görüşüne göre yetişkinler para kazanmak, duygularını yansıtmak ve toplumu bilinçlendirmek sebepleriyle için sanatla uğraşmaktadırlar. Öğrencilerin çoğunluğunun görüşüne göre sanat duyguları yansıtmayı sağladığı için önemlidir. Bunun yanı sıra sanat, bireysel gelişim sağlaması ve eğlence vermesi sebepleriyle önemlidir. Öğrencilerin çoğunluğu yeni fikirlerine ilham kaynağı olabileceği düşüncesiyle yetişkin olduklarında sanatla uğraşmayı düşünmektedir. Bunun yanı sıra öğrenciler yetişkinliklerinde sanatla uğraşabilecekleri ve sanatla uğraşmanın eğlenceli ve ilginç olabileceğini yönünde olumlu düşüncelere sahiptir. Ayrıca öğrencilerin çoğunluğunun görüşüne göre aileleri yetişkin olduklarında kendilerinin sanatla uğraşmalarını istemektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; öğrencilerin yarısına yakını yaratıcılıklarını geliştirmek için sanatla uğraşmaktadır. Bu bulgu öğrencilerin görsel sanatlar eğitimi edinmeye yönelik istekleri açısından oldukça olumludur. Alanyazındaki birçok sanat eğitimci ve araştırmacı da (Karayağmurlar, 1991; Atalayer, 1994; Hickman, 2004; Tuna, 2004) çocukların yaratıcılıklarını geliştirmek için sanat eğitiminin gerekli olduğuna vurgu yapmaktadır. Atalayer’e göre (1994) yaratıcı görme ancak çocukluktan başlayan sanat eğitimi ile harekete geçirebilir. Tuna’nın (2004) sanat eğitiminin bireylerdeki yetenek ve yaratıcılığı ortaya çıkaran bir araç olduğu yönündeki görüşü ile öğrencilerin yeteneklerini geliştirmek için sanatla uğraştıklarına yönelik görüşleri olumlu yönden paralellik göstermektedir.

Öğrencilerin yetişkinlerin toplumu bilinçlendirmek sebebiyle sanatla uğraştıklarına yönelik görüşleri ile Mercin’in (2007) sanat eğitiminin toplumda bilinçli bireyler yetiştirmeyi sağlayacağı görüşü paralellik göstermektedir. Öğrencilerin; yetişkinlerin sanatla uğraşma sebeplerinden bir diğerinin duygularını yansıtmak olduğu yönündeki görüşleri ve sanatın duyguları yansıtmayı sağladığı için önemli olduğu yönündeki görüşleri ile Sherman’ın (2006), Tuna’nın (2004) ve Karayağmurlar’ın (1991) sanatın; duygu ve hislerin yeni bir dil ile ifade edilmesi olduğu görüşleriyle örtüşmektedir.

Öğrencilerin yetişkin olduklarında sanatla uğraşmayı düşünmeleri yönündeki görüşleri Watts’ın (2005) yaşı küçük olan öğrencilerin resim derslerine daha meraklı ve istekli oldukları yönündeki görüşüyle paralellik göstermektedir. Ancak öğrencilerin yetişkin olduklarında sanatla uğraşmayı düşündüklerini belirten görüşleri ile Watts’ın

(2005) öğrencilerin yetişkin olduklarında sanatla uğraşmayı çok uzak bir ihtimal olarak gördükleri görüşü ile örtüşmemektedir. Türk eğitim sistemi genel olarak değerlendirildiğinde ise, eğitim ve öğretim hayatının ilerleyen yıllarında öğrencilerin sanat eğitimine ve özeldede sanat derslerine yeterince ilgi göstermedikleri bilinmektedir.

Öğrencilerin ailelerinin ileriki yaşlarda kendilerini sanatla uğraşmaları için destekleyecekleri yönündeki düşünceleri ise Akkök'ün (2004) öğrencilerin eğitim ortamındaki gelişimlerinde öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve ailelerin hep birlikte yer almaları yönündeki görüşü açısından olumludur.

Araştırmadan elde edilen bulguların genellenmesi amacıyla; aynı araştırma, farklı eğitim kurumlarında, farklı sınıflar düzeyinde, farklı öğrenciler ve farklı araştırmacılar tarafından gerçekleştirilebilir. Farklı araştırma yöntemleri kullanılarak, ilköğretim öğrencilerinin görsel sanatlar eğitimi edinme ve geliştirmeye yönelik görüşlerinin saptanması durumuna yönelik benzer araştırmalar desenlenebilir. Araştırmadan elde edilen veriler değerlendirilerek ilköğretim okullarındaki öğrencilerin sanat eğitimi edinme ve geliştirmeye yönelik isteklerini artırmak amacıyla toplumun geniş kitlelerine ulaşabilecek eğitim programları geliştirilebilir.

KAYNAKLAR

- AKKÖK, F. (2004).** “Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımı”. *İlköğretimde Rehberlik*. (Edt. Y. Kuzgun). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. 257-259.
- ANDERSON, T. (2003).** “Art Education For Life”. *International Journal of Art & Design Education*, 22(1), 58-56.

ARTUT, K. (2002). “Sanat Eğitimi Kuramları Ve Yöntemleri”. Ankara: Anı Yayıncılık.

ATALAYER, F. (1994). “Temel Sanat Öğeleri”. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

AVŞAR, P. VE SOĞANCI İ. Ö. (2011). “Sınıf Öğretmeninin Yürüttüğü Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Öğrenci Yaklaşımları: Konya / Seydişehir Örneği”. *İlköğretim Online Dergisi*, 10(1), 347-363.

BALOĞLU, N. (2001). Etkili sınıf yönetimi. Ankara: Baran Ofset ve Matbaacılık.

ÇETİN, T. (2002). “Sanat Eğitiminin Gerekliliği Üstüne”. *Türkiye’de Sanat Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme: Sanat Eğitimi Sempozyumu*. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Ankara. 205-209.

ÇUBUKÇU, Z. VE GÜLTEKİN, M. (2006). “İlköğretimde Öğrencilere Kazandırılması Gereken Sosyal Beceriler”. *BİLİG*, 37, 155-174.

DİKİCİ, A. (2001). “Sanat Eğitiminde Yaratıcılık”. *Milli Eğitim Dergisi*, 149, 1-9.

ERBİL, D. (1990). “Çağdaş Sanat Ve Eğitim, Yaratıcı Toplum Yolunda Çağdaş Eğitim”. İstanbul: Cem Yayınevi.

GENÇAYDIN, Z. (1990). “Sanat Eğitiminin Düşünsel Temelleri: Orta Öğretim Kurumlarının Resim-İş Öğretimi Ve Sorunları”. *Türk Eğitim Derneği Yayınları*. Ankara: Şafak Matbaacılık.

HİCKMAN, R. VE R. HİCKMAN (EDS.) (2004). “Diverse Directions: Visual Culture And Studio Practice”. *Art education* 11-18:

- meaning purpose & direction. London: Continuum.
- HURWITZ, A., VE DAY, M. (2001).** “Children And Their Art: Methods For The Elementary School”. San Diego, CA: Harcourt College Publishers.
- İLHAN, A. Ç. (2004).** “İlköğretim Resim-İş Dersinin İlköğretim Müfettişleri Tarafından Değerlendirilmesi”. Milli Eğitim Dergisi, 161, 1-7.
- KARASAR, N. (2000).** “Bilimsel Araştırma Yöntemleri”, Ankara: Nobel Yayınları.
- KARAYAĞMURLAR, B. (1991).** “Yaratıcı Bireylerin Yetiştirilmesi Açısından Genel Eğitim İçinde Sanat Eğitiminin Yeri”. 1. Eğitim Kongresi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi. 25-27 Kasım 1991. İzmir. 368-387.
- MC FEE, J. K. (1954).** “A Manual For Design Education At The College Level”. Unpublished master’s thesis, Central Washington College of Education, Ellensburg, WA. McFee, J. K. (1961). Preparation for art. San Francisco: Wadsworth.
- MERCİN L. VE ALAKUŞ A. O. (2007).** “Birey Ve Toplum İçin Sanat Eğitiminin Gerekliği”. D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 9, 14-20.
- RUSSELL, B. (2001).** “Eğitim Üzerine”. (Çev: N. Bezel). İstanbul: Say Yayınları.
- SHERMAN, A. (2006).** “Toward A Creative Culture: Lifelong Learning Through The Arts. Generations”, 30(1), 42–46.
- TEPECİK, A. (2003).** “Sanat Eğitimi Ve Görsel Çevre”. 7. Ulusal Sanat Sempozyumu: Sanat Ve Çevre. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi. 28-29 Mayıs 2003. Ankara. 162-171.
- TUNA, S. (2004).** “Eğitiminin Gerekliği Ve Güncelliği”. Çağdaş Eğitim, 306, 29-40.
- UÇAN, A. (2002).** “Türkiye’de Çağdaş Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Süreci Ve Başlıca Yapılanmalar”. Türkiye’de Sanat Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme: Sanat Eğitimi Sempozyumu. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi. 08-10 Mayıs 2002. Ankara. ss. 1-23.
- VUSLAT O. (2010).** “The Factors **İ**nfluencing Childrens’ Drawings”. Procedia Social and Behavioral Science. 2, 3003–3007.
- WATTS, R. (2005).** “Attitudes To Making Art İn The Primary School”. International Journal of Art & Design Education. 24(3), 243-254.